

LLIBRES, CORRESPONDÈNCIA I ALTRES DOCUMENTS DE LES FAMÍLIES ALÒS I DOU. MÉS SOBRE ELS JURISTES CATALANS I L'ESTAT ESPANYOL

Acaba de sortir, després d'un llarg i laboriós procés de redacció i edició que semblava inacabable, el llibre *Los juristas catalanes y el Estado español*, dirigit per José M. Pérez Collados i Tomàs de Montagut,¹ que conté les ponències del congrés que duia el mateix nom i que es va celebrar al desembre de l'any 2013, llibre del qual us donaran notícia en altres pàgines i números d'aquesta revista. Ací només vull dir, com a autor del capítol dedicat als juristes del segle XVIII,² que, un cop ja tancada l'edició i interessant-me per manuals de confessor, Joan Ramon Gómez Escofet, director del Servei de Biblioteques de la Universitat Autònoma de Barcelona, em va fer arribar l'interessantíssim i dens article (que jo desconeixia) d'Anna Gudayol³ (cap de la Secció de Manuscrits i Fons Personals de la Biblioteca de Catalunya) dedicat als papers de la família Alòs-Moner, que ens fa saber algunes dades d'aquesta nissaga a l'època contemporània, com ara que «[a] finals de l'any 2010, els seus hereus [...] van decidir —amb extraordinària generositat— fer donació de la biblioteca i els arxius familiars a institucions públiques, a fi de posar-los a l'abast dels investigadors»,⁴ donació que ha estat la causant de l'article.

El treball, ens diu l'autora, té tres objectius:

- Primer, traçar la història de la formació del fons i de les circumstàncies que han influït en la formació i separació dels seus elements;
- Segon, descriure breument el seu contingut, «en particular la del conjunt conservat a la Biblioteca de Catalunya»;
- I tercer, exposar algunes de les possibilitats d'estudi que permet la seva riquesa documental.⁵

Com a resultat de l'evolució familiar, «es juntaren en mans dels Alòs els papers i els llibres de les famílies Alòs, Dou i Moner, així com l'arxiu de la baronia de l'Albí».⁶

1. J. M. PÉREZ COLLADOS i T. de MONTAGUT i ESTRAGUÉS, *Los juristas catalanes y el Estado español*, Madrid, Marcial Pons, 2017.

2. J. M. PÉREZ COLLADOS i T. de MONTAGUT i ESTRAGUÉS, *Los juristas catalanes y el Estado español*, p. 104-164.

3. Anna GUDAYOL, «Un recorregut particular per la història de la cultura a Catalunya: els papers de la família Alòs-Moner», *Estudis Romànics* [Barcelona, Institut d'Estudis Catalans], vol. 36 (2014), p. 439-446.

4. Anna GUDAYOL, «Un recorregut particular per la història de la cultura a Catalunya», p. 439.

5. Anna GUDAYOL, «Un recorregut particular per la història de la cultura a Catalunya», p. 439-440.

6. Anna GUDAYOL, «Un recorregut particular per la història de la cultura a Catalunya», p. 441.

La família conservava bona part de la biblioteca dels germans Ignasi i Ramon Llàtzer de Dou.⁷

Acabada la Guerra Civil el 1939, els fons, que a fi de protegir-los havien estat traslladats per la Secció d'Arxius de la Comissió per a la Protecció del Patrimoni Històric, Artístic i Científic, foren tornats a la família, que feu donació d'una part a l'Arxiu Històric de la Ciutat de Barcelona, on encara és avui i dintre de la qual hi ha correspondència adreçada a Ramon Llàtzer de Dou.⁸

Pel que fa al que a nosaltres ens interessa —els juristes del s. XVIII—, a la Biblioteca de Catalunya hi ha, fruit de la donació esmentada —de l'any 2010—, un conjunt de papers de membres de la família Aparici⁹ (entre els quals trobem la biografia de Josep Aparici, el geògraf que va col·laborar en matèries fiscals amb Àustries i Borbons), un parell de manuscrits relacionats amb Jaume Caresmar i diferents manuscrits relacionats amb les famílies Alòs¹⁰ i Dou¹¹ (entre els quals hi ha inventaris de llibres de la família), des de Jacint Dou (jurista al servei de la ciutat de Barcelona, de la Diputació del General i del rei, que el nomenà ministre de la Reial Audiència; i també avi de Ramon Llàtzer)¹² fins a la biblioteca llegada a Joaquim Dou i de Siscar pel seu oncle i biografiat, Ramon Llàtzer de Dou,¹³ i «correspondència erudita dels germans Dou i de Bassols, en part editada a l'epistolari de Josep Finestres, o un lligall amb material de treball per a la redacció de les *Instituciones de derecho público general de España con noticia del particular de Cataluña*», entre d'altres.¹⁴

Aquestes dades, essencials per als investigadors, ens hagués agradat de conèixer-les quan vam redactar la ponència que ha donat lloc al capítol del llibre i que té la pretensió d'oferir dades i assenyalar punts d'interès per a un estudi pendent sobre Ramon Llàtzer de Dou i de Bassols, la importància del qual va fer que li dediquéssim una bona part de la ponència i el capítol esmentats. I el mateix hem de dir d'altres juristes als quals vam dedicar alguna atenció, com ara l'influent Josep Francesc d'Alòs i Rius, l'únic regent català de la Reial Audiència sota el règim de Nova Planta. Per això escric aquesta breu nota: per recordar-ne l'existència i remarcar-ne l'interès.

Sebastià Solé i Cot

Universitat Autònoma de Barcelona

7. Anna GUDAYOL, «Un recorregut particular per la història de la cultura a Catalunya», p. 440.

8. Anna GUDAYOL, «Un recorregut particular per la història de la cultura a Catalunya», p. 442.

9. Biblioteca de Catalunya (BC), manuscrit (ms.) 9325-9334.

10. BC, ms. 9340-9343.

11. BC, ms. 9321-9323 i 9349-9357.

12. Guillem Maria de BROCÀ I DE MONTAGUT, *Biografia de D. Ramon Llàtzer de Dou i de Bassols*, Barcelona, Impremta de la Casa de la Caritat, 1916, p. 10.

13. Anna GUDAYOL, «Un recorregut particular per la història de la cultura a Catalunya», p. 445-446.

14. Anna GUDAYOL, «Un recorregut particular per la història de la cultura a Catalunya», p. 444.